

Þrjú ljóð eftir Diddu skáldkonu

Formáli

Didda skáldkona (Sigurlaug Didda Jónsdóttir) hefur komið víða við í listinni. Hún hefur ort ljóð, samið skáldsögur og söngtexta, leikið í kvikmyndum og stigið á stókk sem söngkona auk þess sem hún er menntuð í tösku- og veskjagerð. Fyrsta bók hennar var *Lastafans og lausar skrifur* sem kom út árið 1995 en síðan þá hefur hún sent frá sér þrjú verk; *Erta* (1997), *Gullið í höfðinu: hetjusaga* (1999) og *Hamingja* (2021). Fyrstu þrjár bækurnar eiga það sameiginlegt að vera hispurslausar og búa yfir berorðum og ógrandi lýsingum sem eru lausar við allan tepruskap en algeng yrkisefni Diddu eru annarleg hegðun, kynlíf og ofbeldi. Ljóðin þrjú sem hér birtast eru af annarri gerð en þau fjalla um persónulega reynslu skáldkonunnar. Þegar Didda var þriggja ára gömul varð hún fyrir því óláni að festa höfuðið á milli rimla í handriði. Faðir hennar, sem hafði verið á sjónum dögum saman, kom að henni og rykkti henni lausri með þeim afleiðingum að hún skekkist fyrir lífsúð. Tilveran breyttist og alla tíð síðan hefur sárauðinn búið í líkama Diddu. Í ljóðunum fjallar hún um þennan atburð sem breytti lífi hennar, alvarlegar afleiðingar hans og sambandið við föðurinn en einnig hvernig hún hefur tekist á við sársaukann. Ljóðin eru því ákveðið meðal til þess að lækna fortíðina og frelsa þá aðila sem tilheyrðu þessum atburði með fyrirgefningu og sátt.

Guðrún Steinþórsdóttir

Ritið
2. töl. 25. árg. 2025 (227-234)
Skáldskapur

© 2025 Ritið, tímarit Hugvísindastofnunar og höfundur greinarinnar

Útgefandi:
Hugvísindastofnun Háskóla Íslands,
Sæmundargötu 2, 102 Reykjavík

Birtist á vefnum <http://www.ritid.hi.is>.
Tengiliður: ritid@hi.is

DOI: 10.33112/ritid.25.2.11
Birt samkvæmt skilmálum
Creative Commons BY (4.0).

Sigurlaug Didda Jónsdóttir

1

Sæll.

Ég hugsa orðið til þín um leið og ég vakna,
eða réttara sagt Ísbjörninn í mér
minnst handa þinna í holdi og beinum
um leið og ég vakna.
Ísbjörninn hefur lifað ósýnilegur þér á öxlum,
hálsi og höfði;
nagað það og klórað rest til að hanga fastur,
síðan þú hjargaðir mér úr sjálfskapaðri þrú og efirvæntingar,
forvitni og járnrimla.

Þú varst að koma upp tröppurnar í Ljósheimum,
við systurnar vorum að taka á móti þér,
ég tróð höfðinu inn á milli rimlanna á handriðinu
og sá hægri höndina þína halda sér í það
um leið og hún færði restina af þér ofar og ofar, nær og nær.
Þig sem ég hlakkaði svo til að faðma að mér.
Fallega yndislega glaða og nautsterka þig
sem ég sá ekki sólina fyrir.
Þú sem speglaðir augun mín.

Afhverju ég kom ekki höfðinu til baka er sjálf sagt óttanum að þakka.
En ég man auðvitað þegar viðbeinin brotnuðu
og vöðvar mördust og axlarbeinin færðust úr stað
og litli puttinn brast og svo skekkist allt til á höfði mér
og Ísbjörninn byrjaði að naga sig fastan.

Þegar ég lærði að skrifa nafnið mitt
fannst mér tengingin við þig
vera það fallegasta við það.
Síðan hefur þú verið
órjúfanleg staðreynd,
sönnun á tilveru minni.

Á hverjum einasta degi
hugsa ég til þín og um þig
og harma fjarlægðina.
Ég hata höfnun þína,
ég elska þig.
Og um leið og ég leita
að ástæðunni, gallanum
á sjálfri mér; þá hata ég
mig á meðan svo ég sé
partur af þér.
Þér sem ég er svo stolt af
að hafa í nafni mínu.

2

Það fylgir því ákveðinn
hljóðheimur að heyra
beinin í sér brotna.

Þetta hljóð getur fylgt
þér eins og hæfileiki.

Þú getur alltaf sett þig
í brotin spor annarra.

Þú veist að þú þolir meira
en þetta ef þú hefur
ekki misst meðvitund.

Meðvitundin meðvirka,
mikilvæga og meðsjúka
magnar upp
mikilmennsku brjáláða
minnimáttarkenndina.

Og þú bara manst
og manst og manst.

Váhrifin vakandi
og þú getur ekki
talað.
Orð öskursins
of sönn til að
þú getir
brugðist við þeim.

Endurtekur þögnina
aftur og aftur.

3

Víst þekki ég styrk þinn,
brotnu litlu beinin
syngja um mátt
handa þinna
í bugaðri öxl
innan tognaðra
vöðva.
Líkami minn
hefur síðan
ætíð og alltaf
fagnað mætti þínum,
styrk og fegurð
í sundurlausum
sársauka
eins og pirrandi
viðlag
í óþolandi
dægurlagi.
Lífveran ég
getur ekki annað
en lesið í fótspor þín,
elt þig inn í óttann
og verndað þig
eins og herská lítíl systir.
Þú og ég
erum svo yfirmáta

ekki neitt
og stjórnurnar þegja
með okkur
á meðan við reynum
að muna ekki
hvað gerðist.

Við skulum elska
sannleika
og sýna lyginni
skilning.
Sárvatni sálarinnar
samúðinni
skaltu síðan úða
reglulega
fyrir framan þig
og ganga
inn í regnbogann
sem myndast
örugglega
í sólargeisla
sem bíður úti
því sólin
er alltaf
að taka
af þér mynd.

